

Desertecs storslagna planer för sol- och vindenergi från Mellanöstern och Nordafrika till Europa.

Megasolprojekt befäster Marockos ockupation

Nordafrikas öknar ska förse Europa med sol- och vindenergi. Marocko och Tyskland har centrala roller i detta EU-Desertecprojekt – där ingen pratar om att en del av de planerade kraftverken ska ligga i den ockuperade delen av Västsahara!

I november 2011 undertecknade EU:s energikommissionär Günther Oettinger ett "Memorandum of Understanding" med de båda privata industriinitiativen Desertec Industri Initiative (DII) och Medgrid. Målet är att få igång förnyelsebara energimarknader i EU, Mellanöstern och Nordafrika.

DII startade 2009 i München i Tyskland med syfte att producera sol- och vindenergi i Nordafrikas och Mellanösterns öknar för lokala och europeiska behov. 2050 ska Europas elbehov vara täckt till 15 procent enligt planen. Bakom mastodontprojektet finns främst företagen Siemens, ABB, Deutsche Bank och EON.

Medgrid bildades 2010 i Paris för att skapa förutsättningar för det högteknologiska systemet av kablar, som elen ska transporteras i från Nordafrika till Europa.

Desertec fokuserar alltså på att producera sol- och vindenergi, medan Medgrid sysslar med överföringen av elen.

Västsahara ingår. Marocko är det land i Nordafrika som saknar både olja och kol och som är totalt beroende av energiimport.

Om man studerar Desertecs kartor ser man att både sol- och vindkraftverk är planerade i den ockuperade delen av Västsahara. I Marocko ska fem solenergianläggningar anläggas. Men två av dessa ligger i Västsahara; Fom Al Oued vid El Aaiún och i Boujdour.

Den första solenergianläggningen är redan på gång i Ouarzazate i Marocko och har finansierats genom bland annat lån från Världsbanken och Europeiska Investeringsbanken. Den kommer att ha kapacitet på 500 MW, lika stor som den planerade vid

El Aaiún. För fas två i Ouarzazate kommer EU att bidra med finansiering.

– Det är väl bra att bygga ut solenergi i Nordafrika, men inte för export till Europa utan för ländernas egna behov. Europa borde satsa på att bygga ut solenergi i Europa i de södra medelhavsländerna. Italien ligger redan långt framme när det gäller utveckling av solenergi, säger Göran Bryntse, expert på förnyelsebar energi och ordförande i svenska SERO (Sveriges energiföreningars riksorganisation) och styrelseledamot i EREF (European Renewable Energy Federation).

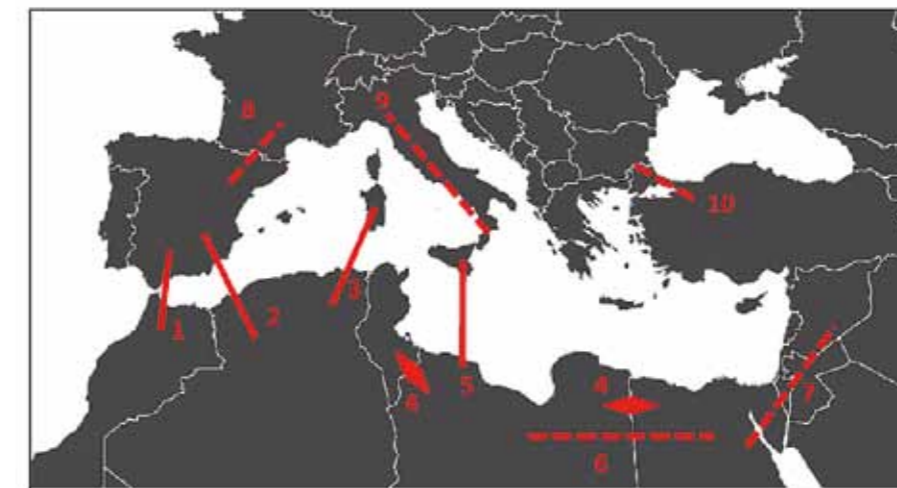
– Jag tror dessutom mer på småskaliga lokala projekt som solfångare på tak etc. i stället för enorma storskaliga projekt som Desertec.

– Lös den politiska konflikten i Västsahara-frågan först! Sedan kan man börja prata om investeringar i Västsahara.

– De kablar som ska transportera strömmen är enormt dyra, berättar Göran Bryntse. Just nu läggs en kabel mellan Libyen och

Enkla solceller förser de västsahariska flyktingarna med el.

EU:s Medelhavsunion har publicerat denna karta om energiplanerna. Här finns ingen gräns mellan Marocko och Västsahara.

”De har nog knappast hört talas om Västsahara.”

Italien. ABB vann den upphandlingen. Varje kabel kostar miljardbelopp. Inom Desertec är det troligen ABB och tyska Siemens som kommer att slåss om kontrakten. ABB tjänar sina pengar på kablarna. Siemens bygger vindkraftverk.

– Kabelkostnaden från Nordafrika till Europa betyder antagligen att elen kommer att bli dyr för konsumenterna här. Mellan Spanien och Marocko finns det redan en kabel men för denna större strömöverföring krävs nya kablar, säger Göran Bryntse.

– Spanien och Tyskland leder utvecklingen av sol- och vindenergi i Europa idag. Spa-

nien exporterar i dagsläget förnyelsebar energi till Marocko och är alltså inte intresserad av att köpa från Marocko! Marocko behöver elen för sina egna behov!

– Portugal har inte anslutit sig till Desertec-planerna. Antagligen för att det är för dyrt. Dessutom har Portugal tidvis ett överskott på förnybar el som de dock inte får sälja till Frankrike via Spanien eftersom Portugal inte är med i Desertec. Landet straffas av Desertec, som har monopolfasoner! säger Göran Bryntse.

Medelhavsunionen. Medelhavsunionen som skapades inom EU har sex prioriterade mål. Ett av dem är att hjälpa till att lösa energifrågan för länderna runt Medelhavet, Meditteranean Solar Plan. Hur ser Sverige på det faktum att Västsahara ingår (som en del av Marocko) i Desertecs planer?

– Regeringens – och övriga EU-länders – ståndpunkt att Västsahara inte är en del av

Marocko står fast så länge parterna i konflikten inte har överenskommit något annat, säger Anna Block Mazoyer, ministerråd på Utrikesdepartementet.

Men Sekretariatet för Medelhavsunionen publicerar faktiskt kartor där Västsahara ingår som en del av Marocko.

Anders Wijkman, eu-parlamentariker för Kristdemokraterna 1999-2009 och ivrig förspråkare för solenergi, berättar att han var med för tio år sedan när Desertec-planen började ta form. Han är författare till ett kapitel i Desertecs White Book som skrevs 2003 men uppdaterades 2008. Att solenergi i Afrikas öknar skulle ersätta fossila bränslen, kunna utveckla de nordafrikanska länderna, ge jobb och dessutom exportera el till Europa såg han som något mycket positivt.

– Desertec var ett tankeexperiment, en idé för framtiden i ett långt perspektiv. Jag var med på ett möte i Amman 2003, då vi diskuterade Jordanien, Tunisien och Algeriet som länder där detta skulle kunna ske. Vi såg det som ett sätt att hjälpa grannländerna med energiförsörjning genom EU:s grannskapspolitik. EU-parlamentet, kommissionen och rådet var principiellt för detta. Dessa länder kan ju inte finansiera ett sådant projekt själva. Vid den tidpunkten fanns inte heller vindkraftsprojekten med, berättar han.

– Numera är jag inte involverad i projektet, men naturligtvis måste man ta hänsyn till de folkrättsliga aspekterna när det gäller Västsahara.

– Allvarligt talat så finns inte Västsahara-frågan med på kartan för personer som är drivande inom solenergi. Var och en arbetar i sin lilla box. De har nog knappast hört talas om Västsahara. Frågan kommer ju inte heller upp i media. Men när investeringarna börjar, då blir det ju en politisk fråga för intresserade att driva, säger Anders Wijkman.

Ett annat bidrag till Desertecs White Book kommer från den marockanske professorn Abdelaziz Bennouna från Marocko. Han skriver bland annat att Marocko var koloniserat av Europa och att Europa därför har en skuld att betala tillbaka genom t.ex. detta energiprojekt.

EU:s favorit. Marocko är det land inom EU:s grannskapspolitik som får mest bistånd. Dessutom fick landet 2007 privilegierat avancerat partnerskap med EU för att stärka det bilaterala samarbetet. Det gäller till exempel finansiellt samarbete och handel. Det gäller också energi. Från 2007 till 2013 är budgeten 1,2 miljarder euro i grundbidrag. Från 1995 till 2006 fick Marocko 1,6 miljarder euro, även då det största bidraget bland grannskapsländerna.

Lena Thunberg
Bild: Natasa Mirosovic